

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - Η ΕΚΡΗΞΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

(ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ)

Η γαλλική κοινωνία του 18^{ου} αιώνα (παλαιό καθεστώς)

- 3 θεσμοθετημένες τάξεις :
 - Πρώτη τάξη (Κλήρος) : 0,5% - είχε προνόμια
 - Δεύτερη Τάξη (Ευγενείς) : 1,5% - είχε προνόμια
 - Τρίτη τάξη (αστοί, αγρότες, εργάτες) : 98% - είχε μόνο υποχρεώσεις (φόρους)

Αίτια επανάστασης

- Δυσανεμία αστικής τάξης για τον αποκλεισμό από τις πολιτικές αποφάσεις.
- Δυσφορία τρίτης τάξης για την επιδείνωση των συνθηκών ζωής.
- Χειμώνας 1788-1789 : πείνα → λεηλασίες πλούσιων σπιτιών και κρατικών αποθηκών.

Α΄ φάση γαλλικής επανάστασης (Μάιος 1789-Αύγουστος 1792)

- Βερσαλιές, Μάιος 1789 : συνέλευση των τάξεων υπό το βασιλιά Λουδοβίκο ΙΣΤ΄. Ο λαός ζητά μεταρρυθμίσεις και ο βασιλιάς νέους φόρους.
- Οι αντιπρόσωποι της τρίτης τάξης αυτοανακηρύχτηκαν *Εθνική συνέλευση*.
- Ιούνιος 1789: οι αντιπρόσωποι της τρίτης τάξης ορκίζονται ότι θα συντάξουν Σύνταγμα (*όρκος του σφαιριστηρίου*).
- 9 Ιουλίου 1789 : η Εθνοσυνέλευση αυτοανακηρύχτηκε *Συντακτική*.
- 14 Ιουλίου 1789 : κατάληψη Βαστίλης από το λαό του Παρισιού (14 Ιουλίου: εθνική γιορτή Γάλλων).
- 4 Αυγούστου 1789 : η Συντακτική προχωρά σε κατάργηση των προνομίων.
- 26 Αυγούστου 1789 : *Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη* (βασισμένη στις αρχές του Διαφωτισμού).
- 5 Οκτωβρίου 1789 : κατάληψη των ανακτόρων των Βερσαλιών από το λαό.

Δημιουργία τριών πολιτικών ρευμάτων

- *Δεξιά* : όχι άλλες μεταβολές στο παλαιό καθεστώς.
- *Κέντρο* : διατήρηση μοναρχίας, με συμμετοχή ευγενών και μεγαλοαστών στις αποφάσεις.
- *Αριστερά* : πρότυπο το αμερικάνικο πολίτευμα.
- *Λέσχες* : πολιτικές οργανώσεις ευρύτερης συμμετοχής (*Ιακωβίνοι, Κορδελιέροι*)

Το α΄ σύνταγμα της Γαλλίας (1791)

- Πολίτευμα : συνταγματική μοναρχία
- Έθνος : κυρίαρχο
- Νομοθετικό σώμα : η Νομοθετική συνέλευση (Βουλή)
- Εκτελεστική εξουσία : βασιλιάς και 6 υπουργοί
- Δικαστική εξουσία : ανεξάρτητη
- Δικαίωμα ψήφου : όσοι είχαν περιουσία και πλήρωναν φόρους.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΟΡΟΙ : παλαιό καθεστώς, Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη, δεξιά-κέντρο-αριστερά, λέσχες (Ιακωβίνοι, Κορδελιέροι).

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

1. Σε ποιες τάξεις ήταν οργανωμένη η γαλλική κοινωνία του 18^{ου} αιώνα;
2. Ποιες καταστάσεις οδήγησαν στην έκρηξη της γαλλικής επανάστασης;
3. Ποια ήταν τα γεγονότα της α΄ φάσης της γαλλικής επανάστασης;
4. Ποιες ήταν οι βασικές διατάξεις του α΄ συντάγματος της Γαλλίας (1791);

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - Η ΕΚΡΗΞΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Στις παρακάτω προτάσεις να σημειώσετε Σωστό ή Λάθος (να διορθώσετε το λάθος)

α. Πρόνομια διέθετε μόνο η τάξη των ευγενών.

β. Ο Λουδοβίκος ΙΣΤ΄ στη συνέλευση των τάξεων ζήτησε να επιβληθούν νέοι φόροι.

γ. Η 14^η Ιουλίου αποτελεί εθνική γιορτή των Γάλλων, καθώς κατά την ημερομηνία αυτή το 1789 ο λαός του Παρισιού κατέλαβε τα ανάκτορα των Βερσαλιών.

δ. Το πολιτικό ρεύμα της δεξιάς επιθυμούσε να αλλάξει το παλαιό καθεστώς.

ε. Το πολίτευμα του πρώτου συντάγματος (1791) ήταν η συνταγματική μοναρχία.

2. Να σχολιάσετε την εικόνα που ακολουθεί, λαμβάνοντας υπόψη σας τις ιστορικές σας γνώσεις για τη γαλλική κοινωνία του 18^{ου} αιώνα.

Γελοιογραφία που απεικονίζει την τρίτη τάξη να κουβαλά τον κλήρο και την αριστοκρατία.

3. Να βρείτε τις επιδράσεις του Διαφωτισμού στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη της γαλλικής επανάστασης.

Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη, 1789

1. Οι άνθρωποι γεννιούνται και παραμένουν ελεύθεροι κι έχουν τα ίδια δικαιώματα.

2. Σκοπός κάθε πολιτικής οργάνωσης είναι να διαφυλάσσει τα φυσικά και απαράγραπτα δικαιώματα του ανθρώπου. Τα δικαιώματα αυτά είναι η ελευθερία, η ιδιοκτησία, η ασφάλεια και η αντίσταση στην καταπίεση.

3. Το έθνος είναι αποκλειστική πηγή κάθε εξουσίας. Κανένα συλλογικό σώμα, κανένα άτομο δεν μπορεί να ασκεί εξουσία που δεν απορρέει από το έθνος.

6. Νόμος είναι η έκφραση της γενικής βούλησης. [...] Αφού όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στον νόμο, μπορούν όλοι να καταλαμβάνουν δημόσια αξιώματα και θέσεις, ανάλογα με τις ικανότητές τους και χωρίς καμιά άλλη διάκριση παρά αυτή που πηγάζει από τις αρετές και τα προτερήματά τους.

10. Κανένας δεν πρέπει να διώκεται για τις πεποιθήσεις του, ακόμη και τις θρησκευτικές, υπό τον όρο πως η εκδήλωσή τους δεν διαταράσσει την τάξη του νόμου.

11. Η ελεύθερη έκφραση της σκέψης και των πεποιθήσεων είναι ένα από τα πολυτιμότερα δικαιώματα του ανθρώπου. Επομένως, κάθε πολίτης μπορεί να μιλά, να γράφει και να τυπώνει ελεύθερα, εκτός από τις περιπτώσεις κατάχρησης αυτής της ελευθερίας, που ορίζονται από τον νόμο.

17. Δεδομένου ότι η ιδιοκτησία είναι δικαίωμα ιερό και απαραβίαστο, από κανέναν δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί παρά μόνο όταν η δημόσια ανάγκη, νόμιμα διαπιστωμένη, το απαιτεί φανερά και υπό την προϋπόθεση μιας δίκαιης και προκαταβολικής αποζημίωσης.

Πηγή: <http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/>